

je razposlalo ukaz, po katerem mora 6 tednov cela knježevina žalovati in ostane v stanju vojske. 150.000 vojakov je oboroženih in na nogah. Ukaz zapoveda dalje uradnikom in ljudstvu, da se morajo držati dozidajne postave. Skupščina se mora sniti 2. julija in 21. julija se bode volil prihodnji vladar. — Zadnji knjez je bil ljubljn od naroda, on je Srbijo vredil in jo je očistil od Turkov in vendar so se našli hudodelniki ki so mu vzeli plemenito življenje! — Mihael je bil prvi rodoljub Srbski, on je stopal temeljno naprej in je pokazal, ko dozidaj noben vladar, da je bil vreden prestola srbskega. Zguba je strašna za celo Jugoslovanstvo, ker knjez je bil navdušen za to misel, da se osvobodijo brati v Turški in zdaj v naj važnejšem času je pal, nedolžna žrtva! V Srbe pa stavimo popolno zaupanje, da se bodo vsikdar vredne izkazali svojih slavnih prednikov.

Svečanost pokladanja temeljnega kamena českemu gledišču v Pragi.

(Konec.)

Predzadnji oddelek so činili zastopniki mestjanske resurze, bralnega-obrtniškega društva in mnogih drugih društev in dobrovolci glediščnih iger. — V zadnjem oddelku prevoda je šlo 60 družeb s svojimi bandami in banderi, družvo delavcev „Oul“ in delavci iz dežele, pred kterimi je šla banda skupščine rudarjev iz Kladna s svojim banderom; za njo pa neprevidljiva množina raznih banderij, izmed kterih samo nekatere omenimo. Mnoge banderije so bile v bogati narodni obleki. Posebno se je dopadla banderija Kraljevičnega mesta; jezdec te banderije so imeli črno-žamatne ozke jopiče z gostimi srebrnimi gombi okol pleč, pa ogrneno lahko čamaro, kakor, nosijo Ogri ogrneno atilo.

Po tem, ko je bilo že vse v redu se je začelo podpisovati vstanovitno pismo, dokler je to trajalo so vse nasoočevske družbe pevale slovesnostno pesem, ktero jo je za to svečanost zložil kapelni mojster Šebor; ta pesem se je pevala tako dolgo, dokler pismo ni bilo podpisano, v bakreno škatico djano in v votlino temeljnega kamena vloženo. V škatici se nahaja zvun imenovanega pisma različni srebrni, bakreni in papirnati denar in celo jedna zlo raztrgana desetica; košček od one kamene klopi, na kateri je Hus v ječi v Konstanecu počival in košček morta od stene one sobice, v kateri je svoje zadnje dni preživel. Vse to se nahaja v einasti zunaj bakreni škatici, ktera je hermetrično zadelana se spustila po črleno-belih svilnih trakih v votlino temeljnega kamena. Ko se je to storilo je govoril svoj globoko segajoči navdušljivi slovesni govor g. dr. Sladkovsky in je bil večkrat s živim „Slava“ klicem pretrgan.

Po slovesnem govoru se je začelo s kladvom na kamen trkati in sicer po redu, ki ga je odločil odbor slovesnosti.

Naj prej je vdaril oče Palacky in rekel: „V imenu Českega in Moravskega naroda“. Ko se je tudi to dovršilo je vse ljudstvo vstalo, se odkrilo in je začelo pevati česko narodno slovesno pesem. Ko je ta bila končana je bil odhod.

Popoldne so se zbrali Pražani in mnogi gosti k narodni veselici v Belvederu. Konec prvega slovesnega dana je činila lepa glediščina igra v gledišču v Novem mestu.

Konec celi svečanosti pokladanja temeljnega kamena českemu gledišču je činil drugi dan veliki banket v sofinji dvorani, k kteremu je došlo više 400 gostov. Da pa se je tudi celi slovanski svet prav obilno in navdušeno te, velike svečanosti vdeležil kaže naj bolj to, da je zbor svečanosti on dan prijel više 200 telegramov iz vsega slovanskega sveta. Da pa je ta svečanost tudi zlo v oči zbadala vsem nasprotnikom Slovanov, kažejo naj bolj grdi napadi njihovih nesramnih časnikov proti česki svečanosti. Take grdobne vendar ne vzamejo svetlobe temu lepemu dnevu česke zgodovine.

T.

Gospodarske stvari.

Mačka v vreči (žaklju), vaga pri hiši.

(Konec.)

Še bolje izurjen, kakor kupec, seno kupuje, pa je mesar in živinotržec, ki vole, krave, svinje, teleta itd. kupuje. In

vendar zanemarja gospodar pri prodaji teh živali tudi pri takih, ktere bi se celo lahko z vsako vago s kembelnom (Schnellwage) zvagale, določiti jih vrednost po teži, ker ali nima vage pri hiši, ali pa noče sčeseda mesarja, pekarja, ali krčmarja za njo prositi. Rajši proda tele ali svinjo po okomeri kakor „mačko v vreči“ in tako se naj večkrat primeri, da dobi samo 80—90 funtov plačanih mesto 100, ktere bi morebiti žival vagala. Mesar pa kupi zavezano vrečo le samo tedaj, kedar gotovo ve, — na to se smeš zanesti — da kupi mesto mačke naj manj ovce v vreči.

Naj gotovejši in pravičnejši kup in prodaja takih stvari ostane zmirom ona, ktera se ravna po teži; celo pri prodaji zrnja bi morala le samo teža cenno odločiti, ker jeden vagan pšenice, ki 90 funtov vaga, je gotovo več vreden, kakor on, ki vaga samo 80 funtov.

Zatoraj bi moral imeti vsak dober gospodar vago pri hiši in bi moral vse vagati, kar se namreč vagati da, kar proda ali kupi če to stori se mu gotovo ne bo nikdar primerilo da bi kupil ali prodal „mačko v vreči“; ker, „kar vaga to ima“ pravi stari pregovor in pri tem se ne more zgoditi krivica niti kupcu, niti prodavcu. Če ti zato nekoliko poglavi hodi in si misliš, da ti mlinar premalo moka dava, zvagaj zrnje in kedar iz mlina dobiš moko zvagaj tudi njo in tako se boš celo lahko prepričal ali je mlinar pošten ali ne. —

Če si kupil funt mesa in misliš, da si dobil samo $\frac{3}{4}$ funta, vzemi vago in se prepričaj o teži; če si kupiš sveč, kterih 10 bi moralo funt težiti, ti pa si morebiti misliš, da si dobil take, kterih gre 12 na funt, vzemi vago in se boš taki prepričal, kako sestvar ima; če še kupiš moke in misliš, da si dobil premalo, ker je posoda, v kateri se ti je moka merila, vaga celo rahlo z moko napolnjena, kupi si prihodnjič moko na vago, ker, „kar vaga, to ima“, ne pa vsikdar to, kar meri.

Res je, da se ne more vse tak lahko vagati kakor funt sveč; prase, tele, vol, krava se ne more v vagino skledo deti in zvagati, in vaganje teh živali je že po sebi za marsikterega težavno. Občuten človek poprek že s težkim srcem gleda, če se nevsmljeno s živalimi ravna posebno s teleti ali s svinjami, ki se prej, ko se na vago spravijo, morajo na tla vrči, in sicer večkrat tako, da jim vse kosti pokajo, na to se jim poklekne nevsmljeno na vrat, da se skorej zadušijo in jim oči iz glave silijo in revčekom jezik za jeden pedenj iz goba izleze, in še le zdaj se jim noge svežejo in se na pol mrtve na vago obesijo. — Da je tako mrsko ravnanje za živali res velika muka, kaže naj bolj to, da na ta način vagane in spet na tla spuščene niti stati ne morejo.

Če ravno pa je vezanje živali, zatoraj, da bi se lože vagele, res prava sirovost, vendar tudi ni potrebno, da bi se morale zatoraj kupiti ali prodati ko „mačka v vreči“, ker še se nahajajo drugi celo prosti načini in pomočki, po kterih se te živali celo lahko, na vagi na steder (Schnellwage) zvagajo, brez da bi potrebno bilo jim noge zvezati, da jim žnora v kožo reže, in brez da bi potrebno bilo je slabo končki na vago vesiti.

Prost in izvrsten pomoček, po kterem se manjše živali, kot teleta, svinje, ovce, koze itd. celo lahko vagajo, je tako imenovani trak za vaganje, ki se že v spodnji Avstriji po sejmi in pri hišah dalje rabi in ki še pri nas ni poznan. Cela priprava je tako prosta, da ti bo taki zadosti jasna, če samo na poleg stoječo podobo pogledaš.

Doljni del (a a) tega traka za vaganje, na kterem telo živali leži, je napravljen iz precej širokega oramnika (gurte), gornji del pa (b b) iz prostega vožinea (strik). (c) pa je kavkelj vagin.

Taki trak za vaganje si lahko vsak sam napravi in velja samo neke krajezarje, navadna vaga na steder velja tudi samo neke goldinarje in vse to se gospodarju spet bogato izplati taki prvo leto.

Na ta način vagane živali se ne mučijo in so pri vaganju celo mirne.

Vago v hišo tedaj, gospodarji, da ne boste dalje več prodavali ali kupovali „mačke v vreči“. —

